

DE SERIE:

WE RISKEREN KAPOT TE GROEIEN

Een situatieschets

Over de jaren is een kerk tot bloei gekomen. Mensen vinden geloof in Jezus, vooral via relaties met christenen en huisgroepen. De gemeenschapsbeleving is sterk. Het is normaal iedereen te betrekken bij het praktische reilen en zeilen. De kerkleiding stuurt door overleg met de verantwoordelijken van de groepen. Ze delegeert met volmacht om zich gepast te organiseren. De kerkleiding concentreert zich op coördinerend aansturen, onderwijs en pastoraat. De gemeenschap ademt een sprankelend enthousiasme, creativiteit en motivatie voor God en voor elkaar en voor de stad.

■■■ Geleidelijk verschuift de besluitvorming naar de kerkleiders. Volmachten worden teruggeschroefd. De kerkleiders trekken alle leiderschap naar zich. Die ommezwaai wordt gemotiveerd met “aan de oudsten die goede leiding geven komt alle eerbetoon toe – dat kan alleen als wij alle beslissingen nemen”.¹

■■■ Geleidelijk vallen de groepen uit elkaar. Medewerkers voelen zich niet meer vertrouwd en geven hun taken terug. Iedereen ventileert frustratie over wat zich ontwikkelt. Men spreekt eerder over de persoon dan de situatie. Er verdwijnen er uit de kerk – sommigen stilletjes, anderen met rumoer. Dat vergroot de verwarring en het onbegrip.

En de kerkleiders? De verwarring versterkt hun overtuiging:

“ZIE JE WEL DAT WE DE LEIDSELS STRAK IN DE HAND MOETEN HOUDEN!”

Maar daar kruipt wel energie en tijd in. Tegelijk verliest het “weiden van de kudde” meer en meer impact. De gelovigen wachten af, want de kerk mag maar functioneren op de leiders en hun energie.

Dit soort situaties bestaan in de praktijk. Op het eerste gezicht gaan zulke spanningen over persoonlijkheden, afspraken, structuur. Een opmerking als

“DE MENSEN MOETEN ZICH MEER AAN GOD TOEWIJDEN”

is veel gehoord.

Maar ondergronds speelt er meer: onder zulke gebeurtenissen zitten de **WAPRINO'S** verstopt.

WAPRINO'S Wa'z da??

Dit letterwoord staat voor waarden, principes en normen:

- **principes** geven antwoord op “wat is belangrijk?”
- **normen** geven antwoord op “hoe?”, “hoeveel?”
- **waarden** schuilen achter de principes. Je vindt ze na het “wat?” ook door te vragen naar het “waarom?”.

Welke WAPRINO'S vindt u in het getuigenis?

principes: “wat is belangrijk?”

Deze gemeente hecht veel belang aan principes zoals de noodzaak van evangeliseren, onderlinge gemeenschap, mogelijkheden voor ontplooiing, werkverdeling, vrijheid om jezelf te zijn, inzet, orde.

normen: “hoe doen we dat?”

Men vindt kwaliteit belangrijk. Mensen kunnen er “hun ding” creatief doen. Zich inzetten is er normaal. Mensen dragen elkaar via relaties. Huisgroepen zijn daarvoor onmisbaar. Binnen overleg is er vrijheid. Motivatie van de mensen bindt hen samen.

waarden: “waarom is het belangrijk?”

Waarden zijn herkenbaar via principes: Gods liefde, identiteit, naastenliefde, groei, respect. Waarom zijn relaties zo belangrijk? Omwille van de waardigheid van elke mens die in Christus vernieuwd is. Men vertrouwt God en elkaar voor ontplooiing en inzet in zijn Lichaam.²

Waarom loopt het verhaal dan verkeerd af?

Het schildert eerst een gemeente waar de **WAPRINO'S** op één rij staan. Bijbelse waarden werden - al dan niet goed doordacht - vertaald in principiële uitgangspunten. Dat schept een sterk werkkader om met normen de vertaalslag naar de praktijk te maken. De enthousiaste respons en de groei getuigen dat het werkte.

Maar de leiders beperken de norm dat “ieder zijn ding” kan doen na overleg. Hun vraag om inzet en betrokkenheid wordt niet meer beantwoord met die motivatie die vroeger de gemeenschap droeg.

Door de norm te veranderen, is het werkkader dat de mensen onderschreven hadden ook veranderd. Ook al belijdt men nog waarden en principes van vroeger, in de praktijk betekent de verandering zoveel als leidinggeven vanuit een machtshouding³. Dat zijn andere principes en ze staan haaks op de onderliggende waarden.

Verwonderd dat een kettingreactie start en de samenhang van de gemeente verbreekt?

De kerkleiders hebben hun macht tot beslissen bevestigd – die hadden ze overigens daarvoor ook al. Hun aanpak zorgde dat ze er nu ook grotendeels alleen voor staan; dat hun geloofwaardigheid in vraag gesteld wordt; dat de groei van gelovigen, gemeenschap en impact in de stad stopt.

Een verhaaltje of herkenbaar?

Dit verhaal mengt situaties waarmee ABC in de praktijk van het christelijk werk te maken krijgt. De Vlaamse machtafstand speelt (ii), maar er komen ook patronen aan het licht.

IN CHRISTELIJK WERK – EN NIET ALLEEN IN ONS LAND – WERKT MEN MEESTAL VANUIT PRINCIPES EN NORMEN (PRINO'S), DIE ZIJN HET GE-MAKKELIJKST OM AAN TE LEREN, OM MEE TE TOETSEN, AF TE METEN, TE (BE)OORDELEN. EN DAARIN SCHULT JUUST HET GEVAAR.

We hebben zulke **PRINO'S** nodig. Maar mensen kunnen elkaar er wel eens eerder mee slaan dan zalven, anderen eerder ermee breken dan bouwen. Meestal gebeurt dat met een waarheids criterium toe te voegen: "Het is toch zo dat je niet mag ..." "Je moet volgens de bijbel ...".

WAPRINO-voorbeeld

Standpunten kunnen verhitte discussies oproepen. Zo ook als christenen spreken over roken, homofilie, abortus, voorhuwelijkse sex, ecologie, genetisch gemanipuleerd voedsel, ... Het risico op breuken slaan in relaties is reëel. En dan staan gemeentestructuren, evangelisatiestijlen of bijbelvertalingen nog niet in dit rijtje.

Dat patroon is schrikwekkend herkenbaar in ons land. Het eenzijdig gebruik van **PRINO'S** stimuleert conformisme: christenen schikken zich naar gedragsregels, zonder zich in te laten met het onderliggende "waarom?". Dat verklaart bvb. hoe christenen na jaren verbijsterende keuzes maken en het probleem dat ze creëerden niet begrijpen.

We oogsten zulke situaties waarschijnlijk omwille van focus, vorming en structuur in ons christen-zijn en kerk-zijn.

DE FOCUS LIGT DIKWILS OP LEVENSKUZEN MAKEN MET BEHULP VAN PRINCIPES EN NORMEN. DE **PRINO'S** KWEKEN ZONDER AANVULLEN VAN DE WAARDEN CONFORMISME IN GELOOFSGEDRAG EN IN DE KERKGEMEENSCHAP. CHRISTENEN KUNNEN HET "WAT?" EN "HOE?" VAN CHRISTEN-ZIJN OF KERK-ZIJN BEANTWOORDEN. MAAR HET ONDERLIGGENDE "WAAROM?" BLIJFT ONBEKEND.

Dat leidt ofwel tot eenzijdig zicht op Gods werk, ofwel tot culturele ongevoeligheid voor hoe God in mensen en samenlevingen werkt. En meestal een combinatie.

Voorbeeld:

Het is opmerkelijk dat de meeste syllabi van trainingen, gemeente-onderwijs, studiedagen, ... uitgebreid aandacht schenken aan de **PRINO'S**, maar ternauwernood aan onderliggende waarden. Eenzijdigheid in de vorming levert eenzijdige resultaten: een mogelijke verklaring voor autoritair leiderschap, kerkscheuringen en stagnerende groei.

Oplossing?:

Verbreed de focus en geef ook ruime aandacht aan de waarden. Mensen zullen verder groeien, kerken communiceren hun boodschap en sterker en ontwikkelen meer impact. Dat begint met de vraag: "Waarom vinden we deze principes en normen zo belangrijk? Hoe bepalen die onze voorkeuren, keuzes en levens?"

VORMING GAAT DIKWILS OVER SPECIFIEKE GELOOFSINHOUDEN – MOGELIJK ZELFS FRAGMENTARISCH – MET EERDER EEN INFORMERENDE LEERSTIJL. MAAR EEN KLEIN DEEL VAN DE MENSEN HEEFT ER IETS AAN. VORMING WORDT GEREGLD VERSMALD TOT ONDERWIJS.

In welke mate is die aanpak levensveranderend? We geloven de leerinhouden - helpt deze aanpak om die ook in onze levens te verankeren?

Willen we dus wijze leiders met een gezond, sterk en dienend leiderschap zien groeien, dan moeten we ze al jaren eerder gevormd hebben als discipelen van Jezus.

Mogelijke oplossing:

Een gemeente zal in de volgende generatie sterk staan, als zij nu al discipelen vormt, die vorming verankert in de levenspraktijk en omkadert met relaties over meerdere jaren. Overigens: alle leiders – ook de huidige - hebben voortgaande vorming en een omkadering van relaties nodig.

DE STRUCTUUR VAN HET HUIDIGE KERK-ZIJN BOTST OP GRENZEN DOOR VERANDERINGEN VAN BESCHIKBAARHEID, MOTIVATIE, AANTREKKELIJKHEID, RELEVANTIE, MOBILITEIT, ENZ

De Vlaamse evangelische beweging krimpt in aantal en impact. Het kerk-zijn anno 2011 heeft een andere context, dan toen die kerk opstartte in 1970, 1980, 1990 of zelfs 2000.

Stel daarom de onderliggende vragen: "Waarom doen we kerk-zijn vandaag zoals we dat doen? Wat is daarvan bepaald door cultuur en tijd? Wat heeft eeuwigheidswaarde vanuit Gods perspectief? Waarom?"

Mogelijke oplossing:

Een evenwichtige benadering van de **WAPRINO'S** levert werkbare antwoorden op. Dat is een zekerheid die God in zijn schepping ingebouwd heeft.

Het begint bij een visie die opgebouwd wordt vanuit de onderliggende waarden van de gemeenteleden.

WAPRINO'S dieper graven?

ABC kan kerken en organisaties helpen om waarden, principes en normen te ontdekken en uit te werken.

Neem contact op om daarover eens af te spreken via:

info@abcministries.be

016 62 31 72

- 1 Dit argument vervormt 1Tim.5:17. Er is veel meer te zeggen over "goede leiding geven" dan dat het de ommezwaai uit het verhaal zou legitimeren.
- 2 Dit komt heel sterk tot uiting in Efeziërs 4. Paulus stipt de waarde van de individuele gelovige aan, maar plaatst die ook in het grotere gebeuren van toerusting, groei en bediening in de kerk.
- 3 Meer lezen over relaties en machtsposities binnen de Vlaamse cultuur? Op www.abcministries.be/artikels.html vindt u artikelreeksen die er dieper op ingaan.